

проявява своята възвишена любовъ, отначало къмъ Бога, а отпосле пренасяйки я къмъ подобния си, чрезъ най-съвършени духовни проявки, наречени изкуство.

И тука пакъ вдъхновението у мъжа и жената може да се различи. Докато мъжътъ се вдъхновява отъ другия полъ, жената може да се вдъхнови и отъ материнството.

Оттамъ е у нея тази голѣма пожертвувателностъ, това безкрайно челолюбие и опрощение, почертано отъ любовта ѝ къмъ нейнитѣ собствени деца. Азъ цитирахъ, какъ играеше Сара Бернардъ въ „Жанна Доре“, поради страданията изпитани по собственъ синъ.

Казватъ, че мъжътъ пѣе, когато е влюбенъ, а жената—и най-немузикалната—кога е майка.

Така е обяснимо, че жената издига своя идеалъ високо въ небесата, защото първото чувство на безвъзмездна любовъ къмъ подобния, любовъ, каквато само високиятъ моралъ на християнството разбира, е затрепѣло въ сърдцето на първобитния човѣкъ отъ майката къмъ детето. Само материнството съ своето себеотрицание и самопожертвувателностъ може да се сравни съ религиозното чувство на първитѣ християни. Изкуство, вдъхновено отъ материнство е като религиозна химна вдъхновена отъ Бога.

Биха ми възразили нѣкои, че мъжътъ се вдъхновява и отъ героизма, или по право отъ героя, за да създаде една епопея, било въ стихове, въ картина, въ мраморна група, или архитектурна монументална сграда. Да допуснемъ, че никаква жена не се е мърнала въ момента на неговото творчество. Какво ще изобразява то? Смѣлия подвигъ на героя, който тѣпче неприятеля въ нозете си: горе тържество, долу сълзи и кръвъ; горе животъ, долу смъртъ. Долю е побѣдения смазанъ онищоженъ. Въ такъвъ случай творчеството на мъжа е безпощадно и отива до жестокость.

А жена вдъхновена отъ материнство никога нѣ